

Lenka Belicová

En efecto, desde luego, por supuesto: pragmatické markátory vyjadrujúce epistemickú modalitu v súčasnej španielčine

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Předložená bakalářská práce se zabývá nejen pragmatickými markátory obsaženými v názvu, ale též markátory *efectivamente, naturalmente, sin duda a claro*. Téma se pohybuje na pomezí několika disciplin, totiž syntaxe, pragmatiky a lexikologie. Autorka navíc využívá metodologii jazykových korpusů. Vezmeme-li v úvahu, že se jedná o bakalářskou práci, kombinace zmíněných disciplin kladla na autorku velké nároky – a hned úvodem můžu konstatovat, že se s nimi vyrovnala se ctí.

Rozsáhlá práce (81 stran) sestává z teoretické a praktické části. Text je členěn do sedmi kapitol. První, úvodní nastiňuje základní cíle práce. Druhá definuje základní pojmy a charakterizuje též použitou korpusovou metodu a korpusy *Corpes XXI* a *InterCorp*, se kterými bude autorka pracovat. Třetí kapitola se na základě poznatků ze sekundární literatury zabývá modalitou, čtvrtá kapitola pak existujícími typologiemi pragmatických markátorů. Pátá kapitola velmi podrobně popisuje postup práce v praktické části. Tato praktická část, představující autorčin hlavní vlastní přínos, je obsažena v rozsáhlé šesté kapitole. Sedmá kapitola pak shrnuje výsledky práce.

Obecně lze konstatovat, že předložená práce přesahuje obvyklé bakalářské práce nejen rozsahem, ale i v mnoha jiných ohledech. Na první pohled zaujme autorčin přístup: práce má jasně definovanou strukturu, každý použitý termín je jasně definován, existuje-li více výkladů určitého jevu, je tato okolnost zdůrazněna – práce zkrátka v tomto ohledu vykazuje vyzrálou spíše u prací diplomových. Dokladem vyzrálosti autorčina přístupu může být i to, že se u obou používaných korpusů obrátila s některými metodologickými nejasnostmi na správce korpusu. V případě korpusu *InterCorp* se ukázalo, že její dotaz mířil na problém, o kterém správce korpusu ví a snaží se ho řešit, tj. v žádném případě nešlo o dotaz triviální.

V rozsáhlé teoretické části nenalézám žádné závažné nedostatky, přestože témata, kterými se autorka zabývá, jsou velmi složitá. Popis současného stavu poznání modalit je s ohledem na omezený rozsah bakalářské práce sice jen stručný, ale obsahuje vše podstatné, a to v nezkomolené interpretaci. Rovněž popis stavu vědění v oblasti pragmatických markátorů považuji za přesvědčivý, protože autorka mj. ukázala, že na tomto poli existuje v teoretických otázkách poměrně značná nejednotnost, což je vzhledem k pragmaticko-diskurzivnímu pozadí této problematiky pochopitelné (autorka se velmi uspokojivě vyrovnala i s rozdíly v oblasti terminologické, které jsou pro pragmatické markátory příznačné).

U praktické části oceňuji zejména to, že autorka téma pojímá vyčerpávajícím, a zároveň přehledným způsobem, její charakteristika jednotlivých vlastností konkrétních markátorů může sloužit takřka jako příručka. Veškeré údaje z korpusu jsou zpracovány náležitým způsobem (oceňuji zanesení korigované normalizované frekvence) – je jen

škoda, že španělské korpusy nedisponují dostatečnými vyhledávacími nástroji, protože s nimi by bylo možné zjistit o tématu mnohem více. U některých charakteristik zkoumaných markátorů záleží pochopitelně na interpretaci autora charakteristiky (mám na mysli typ modality, směřování modality atd.). Práce nemohla pochopitelně obsahovat všechny analyzované příklady z korpusu, takže se čtenář musí spokojit autorčiným celkovým shrnutím výsledků. Byť by mě zajímalo, jak konkrétně při tomto hodnocení autorka postupovala (např. u typu modality nebo typu markátoru), vzhledem k exaktnosti autorčina postupu není důvod o validitě těchto dat pochybovat.

Konkrétní témata k diskusi při obhajobě:

- Mohla by autorka poněkud rozvinout tezi, že „všeobecne španielčina funguje v oblasti slušnosti oveľa citlivejšie ako napríklad slovenčina“?
- Do jaké míry lze překlad markátorů do češtiny/slovenštiny chápat jako parafrázi významu/funkce daného markátoru a řídit se jím při klasifikaci španělských markátorů?
- V návaznosti na předchozí komentář: co nám vlastně říká závěr z *InterCorpu*, podle kterého je u některého z markátorů velmi častý protějšek „nepřeloženo“ (např. *en efecto* na s. 51)? Mohlo by to znamenat, že je tam častěji než jinde oslabena funkce pragmatická a posílená funkce syntaktická/diskursivní, tj. funkce konektoru?
- Jak velkou roli hraje podle autorčina názoru u jejího tématu směr překladu?

Formální stránka práce je rovněž precizní, oceňuji mj. seznam zkratk.

Celkově práci hodnotím jako velmi povedenou, plně ji doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 16. 8. 2014

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.